

13 DES 2007

Økokrim

Den sentrale enhet for etterforskning og påtale av
økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet

Det Kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

JUSTISDEPARTEMENTET	
13 DES 2007	
SAKSNR.:	200400435
AVD/KONT/BEH:	SIA /SAK/ AKU
DOK.NR.	55
ARKIVKODE	511.71

Deres referanse
200400435-/AKN

Vår referanse
2006/00150-10 401

Vår dato
11.12.2007

Høring - rapport Rett til tolk - tolking og oversettelse i norsk straffeprosess

Vi viser til Justisdepartementets brev 21.09.07 vedlagt rapporten "Rett til tolk – tolking og oversettelse i norsk straffeprosess". Økokrim har følgende merknader i høringssaken:

Rapportens regelendringsforslag utover de som gjelder lyd- eller videoopptak:

Økokrim har ikke merknader til noen av de foreslåtte regelendringene. Samlet sett framstår forslagene for oss som en riktig respons på en utvikling som innebærer et øket behov for tolke- og oversetterbistand for de som involveres i straffesaker.

Rapportens kap 12 Lyd- eller videoopptak:

Arbeidsgruppen foreslår (i rapporten pkt 12.5) innført plikt til å ta lyd- eller videoopptak av alle politiavhør av mistenkte og sentrale vitner, og av alle rettsmøter, uansett om tolk har vært benyttet. Økokrim slutter seg til dette, og viser til de argumentene arbeidsgruppen framfører. For så vidt gjelder politiavhør, viser vi også til den mer utførlige drøftelsen som ligger til grunn for riksadvokatens midlertidige retningslinjer for bruk av lyd- og bildeopptak av politiforklaringer.

Erfaringene fra Økokrims saker er meget klar: Lydopptak ivaretar både rettssikkerhetshensyn, kvalitetshensyn og prosessøkonomiske hensyn. I våre saker er det gjerne motstrid mellom siktedes politiforklaringer og hans forklaring under hovedforhandlingen, gjerne om relativt detaljerte og kompliserte forhold, eller anførsler om klanderverdig politiadferd i avhørssituasjonen, eller en kombinasjon av dette, som utløser avspilling av lydopptakene i retten. Det er vår erfaring at avspilling i slike situasjoner er et viktig virkemiddel for opplysning av saken. Vi antar at noe tilsvarende vil kunne gjelde også i andre større straffesaker.

Vi kan ikke se noen betenkeligheter ved lydopptak utover de rent tekniske og kostnadsmessige; anskaffelse og bruk av lydopptaksutstyr koster penger.

Ved Økokrim gjelder en intern instruks om at lydopptak skal brukes under politiavhør av mistenkte/siktede når dette er teknisk mulig, og nektelse av å la seg avhøre med lydopptak skal ifølge instruksjonen anses som nektelse av å avgi politiforklaring. Dette har riktignok så langt ikke kommet på spissen i den forstand at mistenkte bare har vært villig til å avgi politiforklaring uten lydopptak, at vi har ansett dette som forklaringsnekt, og at dette har blitt tema under iretteføringen.

Det heter for øvrig, i rapporten på side 162, at "det er et faktum at de fleste politiavhør i dag gjennomføres uten noen form for opptak", og i en notehenvielse vises det bl a til Økokrim. Som det fremgår ovenfor, har Økokrim i flere år tatt lydopptak av de langt fleste politiavhør.

Rapportens kap 13 Administrative og økonomiske konsekvenser:

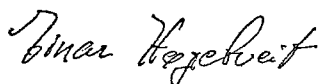
I kap 13.1 foreslår arbeidsgruppen at både domstoler, politi- og påtalemyndighet og kriminalomsorgen får anledning til å postere regelstyrte tolke- og oversetterutgifter på kapittel 414 og kapittel 466. Økokrim er enig i at de beste grunner taler for en slik løsning, og vi slutter oss til arbeidsgruppens begrunnelse.

Det framgår av rapporten at de samlede utgiftene til tolk og oversetter i straffesaker har øket betydelig de siste årene, og at det er grunn til å tro at økningen vil fortsette – dels som følge av økt migrasjon men også som følge av internasjonalisering av kriminaliteten og økt reisevirksomhet generelt. Denne beskrivelsen passer også godt i forhold til den utviklingen vi ser i Økokrims saker. Våre tolke- og oversetterutgifter utgjorde i 2006 over en million kroner. I 2007 har det, bare i den såkalte Vannverksaken, påløpt oversetter- og tolkeutgifter på over kr 110.000. Det er altså tale om en betydelig kostnad, og vi ser det som uhensiktsmessig at endringer i slike lovpålagte, ikke uvesentlige kostnader over tid skal påvirke et meget stramt driftsbudsjett.

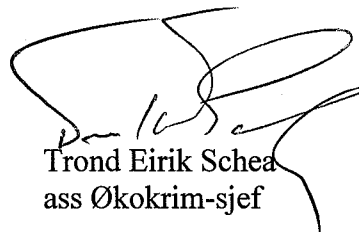
Det hører med at i Økokrims saker er det ofte påkrevet med translatøroversettelse av dokumenter for andre formål enn de som er fokusert i rapporten. Dette gjelder for det første oversettelse fra norsk til et annet språk i saker hvor den strafforfulgte er norsk. Slik oversettelse skjer i forbindelse med rettsanmodninger og utenlandsetterforskning. For det andre gjelder det oversettelse fra et annet språk til norsk i saker hvor den strafforfulgte er norsk. Slik oversettelse foretas i ikke ubetydelig omfang av kontraktsdokumenter, korrespondanse mv som skal brukes som bevis under hovedforhandling.

Sett fra Økokrims ståsted vil en slik ordning som arbeidsgruppen foreslår, bare fylle sitt formål dersom den omfatter tolke- og oversettertjenester i alle situasjoner, herunder når tjenestene ytes i forbindelse med utenlandsetterforskning og bevisopptak i utlandet.

Med vennlig hilsen

Einar Høgetveit
Økokrim-sjef

Trond Eirik Schea
ass Økokrim-sjef

Kopi: Riksadvokaten og Politidirektoratet